

ЮГОЗАПАДЕН УНИВЕРСИТЕТ "НЕОФИТ РИЛСКИ"

ФАКУЛТЕТ ПО ИЗКУСТВОТА

КАТЕДРА "МУЗИКА"

ПАВЕЛ ВАЛЕНТИНОВ МАДЖАРОВ

„КОМПОЗИЦИОННИ ТЕХНИКИ И ИЗРАЗНИ СРЕДСТВА

В ТВОРБИ ЗА ОРГАН

**ОТ ВЕЛИСЛАВ ЗАИМОВ, САБИН ЛЕВИ И АРТИН
ПОТУРЛЯН“**

АВТОРЕФЕРАТ

НА ДИСЕРТАЦИЯ ЗА ПРИСЪЖДАНЕ

НА ОБРАЗОВАТЕЛНАТА И НАУЧНА СТЕПЕН "ДОКТОР"

НАУЧЕН РЪКОВОДИТЕЛ:

проф. д. изк. Йордан Гошев

БЛАГОЕВГРАД, 2019

Дисертационният труд е обсъден и предложен за публична защита на заседание на катедра "Музика" във Факултет по изкуствата, при Югозападен университет „Неофит Рилски“, състояло се на 10.12.2019 г.

Дисертационният труд, състоящ се от 247 страници, съдържа:

- 1. Увод**
- 2. Шест глави,**
- 3. Заключение**
- 4. Научни приноси**
- 5. Шест приложения, които съдържат:**
 - 4 таблици**
 - 48 снимки**
 - Анкета**
- 6. Списък с научни публикации**
- 7. Източници**
- 8. 46 нотни примера**
- 9. 29 диаграми**
- 10.14 схеми**
- 11.7 графики**

Защитата на дисертационния труд ще се състои на открито заседание на 25.02.2020 г. от 11.00.ч. в зала 114 на Югозападен университет "Неофит Рилски", улица „Иван Михайлов“ № 66, гр. Благоевград.

Съставът на научното жури е:

- Рецензенти:**
 - 1. Доц. д-р Желка Табакова**
 - 2. Проф. д-р Ростислав Йовчев**
- Становища:**
 - 3. Доц. д-р Галина Апостолова**
 - 4. Проф. д. изк. Йордан Гошев**
 - 5. Проф. Красимир Тасков**

Дисертационният труд и материалите за защита са на разположение в Учебен отдел на Югозападен университет "Неофит Рилски".

Съдържание

УВОД.....	4
ПЪРВА ГЛАВА. БЪЛГАРСКИТЕ ТРЪБНИ ОРГАНИ ДО 2019.....	7
ВТОРА ГЛАВА. БЪЛГАРСКАТА ОРГАНА МУЗИКА ДО 2019. КОМПОЗИТОРИ И ТВОРБИ.....	8
ТРЕТА ГЛАВА. БЪЛГАРСКАТА ОРГАНА МУЗИКА ДО 2019 ПРЕЗ ПОГЛЕДА НА БЪЛГАРСКИ КОМПОЗИТОРИ И ОРГАНИСТИ	9
ЧЕТВЪРТА ГЛАВА. КОМПОЗИЦИОННИ ТЕХНИКИ И ИЗРАЗНИ СРЕДСТВА В „ТРИО ЗА УДАРНИ, ПИАНО И ОРГАН“ ОТ ВЕЛИСЛАВ ЗАИМОВ.....	11
ПЕТА ГЛАВА. КОМПОЗИЦИОННИ ТЕХНИКИ И ИЗРАЗНИ СРЕДСТВА В „ТРИПТИХ ЗА ОРГАН“ ОТ САБИН ЛЕВИ.	12
ШЕСТА ГЛАВА. КОМПОЗИЦИОННИ ТЕХНИКИ И ИЗРАЗНИ СРЕДСТВА В „ЧЕТИРИ ДУХОВНИ ПЕСНОПЕНИЯ ПО НЕРСЕС ШНОРХАЛИ /1101-1173/“ ОТ АРТИН ПОТУРЛЯН.	13
ЗАКЛЮЧЕНИЕ	14
НАУЧНИ ПРИНОСИ	17
Приложение 1 РАЗПОЛОЖЕНИЕ НА ТРЪБНИТЕ ОРГАНИ В БЪЛГАРИЯ ПО НАИМЕНОВАНИЯ НА НАСЕЛЕНИТЕ МЕСТА И СГРАДИ.....	18
Приложение 2 ТЕХНИЧЕСКИ ВЪЗМОЖНОСТИ И ТЕКУЩО СЪСТОЯНИЕ НА ТРЪБНИТЕ ОРГАНИ В БЪЛГАРИЯ.....	19
Приложение 3 ПРОИЗХОД, ХРОНОЛОГИЯ НА ПОЯВА, ОРГАНОСТРОИТЕЛ И ФУНКЦИЯ НА ТРЪБНИТЕ ОРГАНИ В БЪЛГАРИЯ.....	22
Приложение 4 СНИМКОВ ПРЕГЛЕД НА ТРЪБНИТЕ ОРГАНИ В БЪЛГАРИЯ.....	28
Приложение 5 БЪЛГАРСКИ ОРГАНИ ТВОРБИ ДО 2019.....	29
Приложение 6 "ОРГАННАТА МУЗИКА В БЪЛГАРИЯ ДО 2019 ПРЕЗ ПОГЛЕДА НА КОМПОЗИТОРИ И ОРГАНИСТИ" - АНКЕТА	56
Списък с публикации на Павел Маджаров	57
Източници	58

УВОД

Музиката за орган¹ от български композитори може да се определи като неизследвана област в музикалната научна литература на България. Личната ми комуникация с някои от авторите показва, че те притежават немалко по обем органно творчество, което по различни причини, досега не е било обект или част от обект на изследване. Българските произведения за орган биха могли да представляват интерес с:

- **Авторите** – националната им принадлежност, както и религиозната на голяма част от тях, не е обвързана с традициите на музиката за орган, които са дълбоко вкоренени например в Западна Европа.
- **Липсата на влиянието**, което оказва дългия процес на развитие на органната музика върху самата нея, осъществен в някои от западните държави, където органът се използва още от VII в.
- **Съвременността** – първото българско произведение датира от 1972, а последното от 2019, следователно българското органно творчество се заражда и развива в епоха на сравнително по-абстрактно композиторско мислене.

Изследване, което е във връзка с българската органна музика, не би могло да бъде създадено без приноса в тази област на (по азбучен ред): **Васил Макаринов** - създател на сайта за органна музика - <http://vox-organbg.blogspot.com>), органистът **Велин Илиев**, вносителят на тръбни органи в България **Камен Кенов** (чрез неговата организация “Приятели на органа в България” са внесени и сглобени **8** от действащите български органи), органостроителят и създател на сайта за органна музика <http://organbg.blogspot.com> **Камен Петев**, органистът **Мария Славова**, органистът и композитор на музика за орган **Нева Кръстева**, органистът, композитор на музика за орган и органостроител **Росен Драганов** (в момента строи явяващия се **първи български тръбен орган** в музей “Земята и хората”, гр. София), органистът, композитор на музика за орган, съставител и редактор на 12-те тома “Пиеси за орган от български композитори” **Сабин Леви**, органистите **Стефан Далчев**, вносителят на тръбния орган в Ямбол **Стефан Личев**, органистът **Теодор Мусев**, **композиторите на музика за орган** и др.

Основните мотиви за създаването на настоящата разработка са:

- Опит отчасти да бъде **запълнен пропуската с липсата на систематизирани данни** в областта на българската органна музика.
- Разрастващото се поле от **неизследвани проблеми** в областта на българската органно изкуство, които се откриват от източниците на сведения по темата². Тези материали съдържат по-детайлна или по-обща, но като цяло недостатъчна информация, за да се изгради ясно

¹ В настоящия автореферат, както и в самата дисертация, изрази като: "органна музика", "органно творчество", "органни произведения", "органно изкуство", "органни творби" и др., се употребяват в смисъл на музикални композиции за и с участието на орган.

²Представени са в „Източници“.

структурирана представа за появата и еволюцията на българското органно творчество.

- Търсене на отговор за това доколко е обезпечено твърдението, че **органната музика не е характерна за България и е присъща само за западно – европейската музикална култура.**

При започването на работа върху научно изследване, чийто основен обект са български произведения за орган, първичните въпроси, които могат да изникнат, биха могли да се разделят в три направления:

1. Материална база:

- С колко тръбни органи разполага България?
- Къде са разположени те?
- Какви са техническите им възможности?
- Какво е текущото им състояние?
- Кога са сглобени или построени те на територията на България?
- Какъв е произходът им?
- Кой са органостроителите на тези инструменти?

2. Произведения за орган:

- Колко са българските органни произведения?
- Кога са създадени те?
- Кой са българските автори на творби за орган?
- Кога са родени те?
- Колко музика органна музика са създали?
- Какви са заглавията на композициите?
- В какви жанрове³ са написани?
- Какви са съставите от изпълнители, в които участва органа ?
- Какви е тематичността на творбите?
- Каква е приблизителната им продължителност?

3. Становища на българските композитори на музика за орган, органисти и органостроители за настоящето положение на българското музикално органно изкуство.

Затова **целите** на настоящия труд са да бъдат установени:

- основните тенденции и проблеми в процеса на възникването и развоят на българското органно изкуство.
- композиционните техники и изразни средства в органни творби на едни от българските композитори с по-голям брой творби за орган - Велислав Заимов, Сабин Леви и Артин Потурлян.

От гореизложеното произлизат следните **задачи**:

³Понятието жанр тук се употребява в две направления:

- Изпълнителски състав на произведението – солов, камерен, кантатно-ораториален и симфоничен.
- Видът на произведенията като функция, обвързана с музикалната форма – алеманда, арабеска и т.н.

1. Да се проследи развитието на българското органно творчество, като се направи аналитичен преглед на събраната информацията, отнасяща се до:
 - Тръбните органи в България;
 - Българските органни произведения;
 - Анкетно проучване с изявени български композитори на произведения за орган и органисти (ПЪРВА, ВТОРА И ТРЕТА ГЛАВИ).
2. Да се изследва музикалният език на тримата български композитори в някои от техните произведения - изразни средства и подходи при постигане на художествена идея (ЧЕТВЪРТА, ПЕТА И ШЕСТА ГЛАВИ).

Методи и способи на работа, които са използвани в дисертацията:

- Библиографски анализ
- Анализ на интернет източници
- Анализ на нотен материал от композиторска гледна точка.
- Анкета
- Снимков материал на тръбните органи в България
- Диаграми
- Графики
- Схеми
- Таблици

ПЪРВА ГЛАВА

БЪЛГАРСКИТЕ ТРЪБНИ ОРГАНИ ДО 2019⁴

В **първа глава** на дисертационния труд се разгледани и анализирани данните, които събрах, свързани с наличните тръбни органи в България. Направленията, по които е разпределена и изследвана информацията за инструментите, са:

1. Местоположение (населено място и сграда);
2. Технически възможности и текущо състояние;
3. Произход, хронология на поява, органостроител и функция (църковна или концертна)

Изводите, до които достигнах са:

1. България разполага с **24 тръбни органа** (вкл. 1 строящ се и 1 сглобяващ се), разположени в **12 населени места**, в сгради, изпълняващи различна обществена функция. Инструментите притежават съответно големи, средни и малки технически възможности.
2. Някои от органите (**6**) се нуждаят от **основна поправка**, за да бъде използван пълният им капацитет от технически възможности, но **16** са в **отлично състояние**.
3. Всеки от инструментите има **различен произход** - сглобяване (използван преди в друга страна) - **15** или построяване (нов) - **9**.
4. Повечето (**10**) от тези, които са внесени в България, придобиват **концертна функция**.
5. Наблюдава се **положителна тенденция**, с оглед **честотата** на поява, на българските тръбни органи през настоящото десетилетие (2010 - 2019) - **13**. Това е повече от сбора на органите построени или сглобени в България в период от 102 години от 1907 до 2009 (**12**).
6. Наблюдава се **отрицателна тенденция**, че повечето от новопоявилите се тръбни органи в България, от 2010 насам, са със сравнително **по-малки технически възможности**.
7. **Германия** е водеща (**15**) между органостроителите в България.
8. Съотношението между органите с концертна, учебна и църковна функция е **16:1:7**.

⁴Анализираните данни в ПЪРВА ГЛАВА са взети от класификациите на тръбните български органи, представени в Приложения: 1, 2, 3 и снимковия архив, представен в Приложение 4.

ВТОРА ГЛАВА

БЪЛГАРСКАТА ОРГАННА МУЗИКА ДО 2019. КОМПОЗИТОРИ И ТВОРБИ⁵

Във **втора глава** на дисертационния труд се разгледани и анализирани данните, които събрах, свързани с наличните произведения за орган от български композитори. Направленията, по които е разпределена и изследвана информацията за творбите, са:

1. Хронология на създаване;
2. Автори (година на раждане, брой написани творби, обща продължителност на произведенията им за орган);
3. Заглавия (програмни и установяващи жанр);
4. Жанрове според музикалната форма и/или композиционните техники, които ги изграждат (хорал, канон, мадригал и т.н.);
5. Състав на изпълнители;
6. Жанрове според инструменталния състав (солов, камерен и т.н.);
7. Тематичност (религиозна и светска);
8. Приблизителна продължителност в минути.

Изводите, до които достигнах са:

1. От четвъртото десетилетие (2000-2009) на разглеждания период (1970-2019) **броят на произведенията за орган намалява**.
2. Броят на композиторите, родени след периода 1940-1949, пишещи органни творби **прогресивно намалява**.
3. Двама от авторите от **по-новото поколение творци имат най-много произведения за орган**.
4. Към 2019 в България са създадени **183** органни композиции.
5. Общо **36** творци, от различни поколения, са писали органна музика. Това води съответно до **многообразие от стилове** и поставяне на **основи за традиция** в композирането на българска органна музика.
6. Творбите притежават богато разнообразие от **форми, жанрове (38)** и **състави на изпълнителите**
7. Когато се отнася до състав, преобладава соловият жанр - **132 творби**.
8. При анализът на заглавията става ясно, че **86 %** от творбите са със светска тематика и **14%** с религиозна.
9. Средната продължителност на произведенията варира, но определено по-краткотрайните творби - до **10** минути са с най-голям брой - **106** (над 50 %).
10. Общото времетраене на българската музика с и за орган е над **216 часа**.

⁵ Анализираните данни във **ВТОРА ГЛАВА** са взети от класификацията на българските органни творби, представена в Приложение 5.

ТРЕТА ГЛАВА

БЪЛГАРСКАТА ОРГАНА МУЗИКА ДО 2019 ПРЕЗ ПОГЛЕДА НА БЪЛГАРСКИ КОМПОЗИТОРИ И ОРГАНИСТИ⁶

В трета глава на дисертационния труд се разгледани и анализирани данните, които събрах чрез едноименното анкетно проучване, проведено с активни композитори на органна музика, органисти и органостроители. Анкетиранияте са:

1. Артин Потурлян
2. Атанас Атанасов
3. Велин Илиев
4. Велислав Заимов
5. Димитър Наумов
6. Красимир Тасков
7. Мария Славова
8. Михаил Пеков
9. Нева Кръстева
10. Петър Карагенов
11. Петър Петров
12. Радосвета Хъркова
13. Росен Драганов
14. Сабин Леви
15. Стефан Далчев
16. Филип Павлов

Въпросите, по които е разпределена и изследвана информацията за творбите, са:

1. Какво ви подтикна да напишете произведения за орган? (само за композитори)
2. Какво е нужно да знае един композитор преди да започне работа по произведение за орган?
3. Коя е според вас причината голяма част от творбите за орган на български композитори да са изпълнени само веднъж, като някои дори не на българска територия?
4. Малко ли са 36-ма български композитори, които са писали произведения за орган и защо голям процент от тях имат само по една творба?
5. Защо творбите за соло орган са предпочитани пред останалите?
6. Защо от началото на XXI век до сега количеството на произведенията за орган намалява?
7. Какво би стимулирало засилване на създаване на българска органна музика?
8. Може ли да се говори за българска традиция в органната музика?

⁶ Анализиранияте данни в ТРЕТА ГЛАВА са взети от анкетата с едноименното заглавие е представена в Приложение 6.

Изводите, до които достигнах са:

1. **Личният композиторски интерес** е основният подтик за създаване на органна музика в България.
2. **Познаването на общите технически характеристики на инструмента** е основно условие, за да се пише за орган.
3. **Слушателската и културно-институционалната незаинтересованост** са главните причини голяма част от органните творби да имат **едно изпълнение**.
4. **Трудната реализация и различни композиторски предпочитания** са причината половината от творците да имат по **една творба за орган**.
5. **По-голямата възможност за изпълнение, личният композиторски интерес и самодостатъчността на органа** са първоопределящи фактори за **преобладаващите солови произведения за орган**.
6. **Упадъкът на културата и слушателската незаинтересованост** определят негативната тенденция за **намаляването на броя на органните творби**.
7. **Подем в културната и образователна политика** би съхранил и стимулирал българската органна музика.
8. **Не може да се говори за българска традиция в органното изкуство**, но са налице предпоставки за изграждането на основата ѝ.

ЧЕТВЪРТА ГЛАВА

КОМПОЗИЦИОННИ ТЕХНИКИ И ИЗРАЗНИ СРЕДСТВА В „ТРИО ЗА УДАРНИ, ПИАНО И ОРГАН“ ОТ ВЕЛИСЛАВ ЗАИМОВ

В четвърта глава на дисертационния труд се разгледани и анализирани данните, свързани с композиционните техники и изразни средства в „Трио за ударни, пиано и орган“ от Велислав Заимов . Направленията, по които е разпределена и изследвана информацията за произведението, са:

1. Инструментален състав;
2. Характеристики на музикалната форма (пет дяла разположени концентрично);
3. Композиционни техники и изразни средства.

Изводите, до които достигнах са:

1. Енергийните нива на напрежение са три, колкото и кръговете на формата.
2. Динамиката се определя до голяма степен от концентричността. Дяловете, образуващи един кръг са с еднаква преобладаваща сила на звука. Във всеки дял, обаче се наблюдават вътрешни динамически контрасти.
3. Разграничават се два вида темпо, които се редуват в отделните дялове. Ако темпото като изразно средство следваше напълно концентричността, трябваше да са налични три нива на темпо. Такива разлики водят до разнообразие и непредвидимост.
4. Преобладава хроматично гласоводене във фактурата на инструментите с определена височина на тона.
5. Разместването на пропорциите е основно спомагателно средство за избягване на квадратност и постигане на повече релеф в музикалната тъкан.
6. Преминаването на фактура от един инструмент в друг води винаги е следвано от малки модификации, чието натрупване води развитието напред.
7. Цялото произведение е изградено на базата на гладкото преминаване от един крупен дял в друг без да се създава впечатление за промяна.
8. Застъпването на материал е спомагателен фактор за осигуряването на лекото преливане на крупните дялове.
9. Наблюдава се количествен баланс в употребата на различните тембри. Така се постига равномерно и равноправно третиране на инструментите.
10. Използва се многофункционалност на крупните дялове, като един дял може да изпълнява една или повече роли в контекста на цялата творба.
11. Наблюдават се познати композиционни похвати като превратен контрапункт, но с добавяне на нови елементи от автора.

ПЕТА ГЛАВА

КОМПОЗИЦИОННИ ТЕХНИКИ И ИЗРАЗНИ СРЕДСТВА В „ТРИПТИХ ЗА ОРГАН“ ОТ САБИН ЛЕВИ

В пета глава на дисертационния труд се разгледани и анализирани данните, свързани с композиционните техники и изразни средства в „Триптих за орган“ от Сабин Леви . Направленията, по които е разпределена и изследвана информацията за произведението, са:

1. Структура (заглавия на частите, произход,);
2. Път на създаване;
3. Музикална форма на частите;
4. Композиционни техники и изразни средства.

Изводите, до които достигнах са:

1. **Полифонията** е дълбоко вкоренена в композиционните техники на триптиха, като огледални провеждания, контрапункт и т.н.
2. **Линеарност** при излагане на тематичния материал досега с нотния материал.
3. Хармоничен вертикал с **определена функционалност се среща само в отделни „отсечки“**.
4. Честа употреба на квершанд при построяването на вертикала.
5. Използван е **минималистичен подход**, при който се наблюдава постепенен **разпад на средствата**.
6. Използват се **модификации на тематично ядро**, които изграждат цялостно някои от частите.
7. При развитието на материала се наблюдава стремеж към **различие чрез подобие**, което създава хомогенност на цялото.

ШЕСТА ГЛАВА

КОМПОЗИЦИОННИ ТЕХНИКИ И ИЗРАЗНИ СРЕДСТВА В „ЧЕТИРИ ДУХОВНИ ПЕСНОПЕНИЯ ПО НЕРСЕС ШНОРХАЛИ /1101-1173/“ ОТ АРТИН ПОТУРЛЯН

В шеста глава на дисертационния труд се разгледани и анализирани данните, свързани с композиционните техники и изразни средства в „Четири духовни песнопения по Нерсес Шнорхали /1101-1173/“ от Артин Потурлян. Направленията, по които е разпределена и изследвана информацията за произведението, са:

1. Структура (заглавия на частите, произход,);
2. Път на създаване;
3. Музикална форма на частите;
4. Композиционни техники и изразни средства.

Изводите, до които достигнах са:

1. Осъществена е **симбиоза** на характерни черти от западноевропейската, българската и арменската музикални традиции.
2. Използва се **линеарност** в излагането на тематичния материал.
3. **Хармоничните вертикали се получават като следствие** на извличане на други гласове от монодията и не са търсена цел.
4. Наблюдава се **стремеж за представянето на първоизточника на съвременен музикален език.**
5. В някои части се използва **мелизматично гласоводене.**
6. Наблюдават се **полифонични техники**, като хоквет, канони, огледални имитации и др., **които не се изпълняват строго.**
7. Употребяват се класически музикални форми като „тема с вариации“, „хорал“ и „трио“, **но пречупени през авторовия стил, т.е. не се следват всички правила.**

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Заключенията от направената дисертация биха могли да се разделят в шест части, отговарящи на шестте глави:

1. ПЪРВА ГЛАВА – ТРЪБНИТЕ ОРГАНИ В БЪЛГАРИЯ ДО 2019

1. България разполага с **24 тръбни органа** (вкл. 1 строящ се и 1 сглобяващ се), разположени в **12 населени места**, в сгради, изпълняващи различна обществена функция. Инструментите притежават съответно големи, средни и малки технически възможности.
2. Някои от органите (**6**) се нуждаят от **основна поправка**, за да бъде използван пълният им капацитет от технически възможности, но **16** са в **отлично състояние**.
3. Всеки от инструментите има **различен произход** - сглобяване (използван преди в друга страна) - **15** или построяване (нов) - **9**.
4. Повечето (**10**) от тези, които са внесени в България, придобиват **концертна функция**.
5. Наблюдава се **положителна тенденция**, с оглед **честотата** на поява, на българските тръбни органи през настоящото десетилетие (2010 - 2019) - **13**. Това е повече от сбора на органите построени или сглобени в България в период от 102 години от 1907 до 2009 (**12**).
6. Наблюдава се **отрицателна тенденция**, че повечето от новопоявилите се тръбни органи в България, от 2010 насам, са със сравнително **по-малки технически възможности**.
7. Съотношението между органите с концертна, учебна и църковна функция е **16:1:7**.

2. ВТОРА ГЛАВА – БЪЛГАРСКАТА ОРГАННА МУЗИКА ДО 2019. КОМПОЗИТОРИ И ТВОРБИ.

1. От четвъртото десетилетие (2000-2009) на разглеждания период (1970-2019) **броят на произведенията за орган намалява**.
2. Броят на композиторите, родени след периода 1940-1949, пишещи органни творби **прогресивно намалява**.
3. Двама от авторите от **по-новото поколение творци имат най-много произведения за орган**.
4. Към 2019 в България са създадени **183** органни композиции.
5. Общо **36** творци, от различни поколения, са писали органна музика. Това води съответно до **многообразие от стилове** и поставяне на **основи за традиция** в композирането на българска органна музика.
6. Творбите притежават богато разнообразие от **форми, жанрове (38)** и **състави на изпълнителите**
7. Когато се отнася до състав, преобладава соловият жанр - **132 творби**.
8. При анализът на заглавията става ясно, че **86 %** от творбите са със светска тематика и **14%** с религиозна.
9. Средната продължителност на произведенията варира, но определено по-краткотрайните творби - до **10** минути са с най-голям брой - **106** (над 50 %).

10. Общото времетраене на българската музика с и за орган е над **216 часа**.

3. ТРЕТА ГЛАВА – БЪЛГАРСКАТА ОРГАННА МУЗИКА ДО 2019 ПРЕЗ ПОГЛЕДА НА БЪЛГАРСКИ КОМПОЗИТОРИ И ОРГАНИСТИ.

1. **Личният композиторски интерес** е основният подтик за създаване на органна музика в България.
2. **Познаването на общите технически характеристики на инструмента** е основно условие, за да се пише за орган.
3. **Слушателската и културно-институционалната незаинтересованост** са главните причини голяма част от органните творби да имат едно изпълнение.
4. **Трудната реализация и различни композиторски предпочитания** са причината половината от творците да имат по една творба за орган.
5. **По-голямата възможност за изпълнение, личният композиторски интерес и самодостатъчността на органа** са първоопределящи фактори за преобладаващите солови произведения за орган.
6. **Упадъкът на културата и слушателската незаинтересованост** определят негативната тенденция за намаляването на броя на органните творби.
7. **Подем в културната и образователна политика** би съхранил и стимулирал българската органна музика.
8. **Не може да се говори за българска традиция в органното изкуство**, но са налице предпоставки за изграждането на основата ѝ.

4. ЧЕТВЪРТА ГЛАВА – КОМПОЗИЦИОННИ ТЕХНИКИ И ИЗРАЗНИ СРЕДСТВА В „ТРИО ЗА УДАРНИ, ПИАНО И ОРГАН“ ОТ ВЕЛИСЛАВ ЗАИМОВ.

1. **Енергийните нива на напрежение** са три, колкото и кръговете на формата.
2. **Динамиката** се определя до голяма степен от концентричността. Дяловете, образуващи един кръг са с еднаква преобладаваща сила на звука. Във всеки дял, обаче се наблюдават вътрешни динамически контрасти.
3. **Разграничават се два вида темпо**, които се редуват в отделните дялове. Ако темпото като изразно средство следваше напълно концентричността, трябваше да са налични три нива на темпо. Такива разлики водят до разнообразие и непредвидимост.
4. **Преобладава хроматично гласоводене във фактурата на инструментите** с определена височина на тона.
5. **Разместването на пропорциите** е основно спомагателно средство за избягване на квадратност и постигане на повече релеф в музикалната тъкан.
6. **Преминаването на фактура от един инструмент в друг** води винаги е следвано от малки модификации, чието натрупване води развитието напред.

7. Цялото произведение е изградено на базата на гладкото преминаване от един крупен дял в друг без да се създава впечатление за промяна.
8. Застъпването на материал е спомагателен фактор за осигуряването на лекото преливане на крупните дялове.
9. Наблюдава се количествен баланс в употребата на различните тембри. Така се постига равномерно и равноправно третиране на инструментите.
10. Използва се многофункционалност на крупните дялове, като един дял може да изпълнява една или повече роли в контекста на цялата творба.
11. Наблюдават се познати композиционни похвати като превратен контрапункт, но с добавяне на нови елементи от автора.

5. ПЕТА ГЛАВА – КОМПОЗИЦИОННИ ТЕХНИКИ И ИЗРАЗНИ СРЕДСТВА В „ТРИПТИХ ЗА ОРГАН“ ОТ САБИН ЛЕВИ.

1. **Полифонията** е дълбоко вкоренена в композиционните техники на триптиха, като огледални провеждания, контрапункт и т.н.
2. **Линеарност** при излагане на тематичния материал досега с нотния материал.
3. Хармоничен вертикал с **определена функционалност се среща само в отделни „отсечки“**.
4. Честа употреба на кверщанд при построяването на вертикала.
5. Използван е **минималистичен подход**, при който се наблюдава постепенен **разпад на средствата**.
6. Използват се **модификации на тематично ядро**, които изграждат цялостно някои от частите.
7. При развитието на материала се наблюдава стремеж към **различие чрез подобие**, което създава хомогенност на цялото.

6. ШЕСТА ГЛАВА – КОМПОЗИЦИОННИ ТЕХНИКИ И ИЗРАЗНИ СРЕДСТВА В „ЧЕТИРИ ДУХОВНИ ПЕСНОПЕНИЯ ПО НЕРСЕ ШНОРХАЛИ /1101 - 1173/“ ОТ АРТИН ПОТУРЛЯН.

1. Осъществена е **симбиоза** на характерни черти от западноевропейската, българската и арменската музикални традиции.
2. Използва се **линеарност в излагането на тематичния материал**.
3. **Хармоничните вертикали се получават като следствие** на извличане на други гласове от монодията и не са търсена цел.
4. Наблюдава се стремеж за **представянето на първоизточника на съвременен музикален език**.
5. В някои части се използва **мелизматично гласоводене**.
6. Наблюдават се **полифонични техники**, като хоквет, канони, огледални имитации и др., **които не се изпълняват строго**.
7. Употребяват се класически музикални форми като **„тема с вариации“**, **„хорал“** и **„трио“**, но **пречупени през авторовия стил**, т.е. не се следват всички правила.

НАУЧНИ ПРИНОСИ

1. Изготвени и анализирани са три вида класификации на съществуващите тръбни органи в България до 2019 по:
 - Местоположение – населено място и сграда⁷.
 - Технически възможности и текущо състояние⁸.
 - Произход, хронология на поява и функция⁹.
2. Изготвен е снимков архив на съществуващите тръбни органи в България¹⁰.
3. Изготвена и анализирана е класификацията „Български органни творби до 2019“¹¹, която включва следните показатели:
 - Година на създаване
 - Автор
 - Заглавие
 - Изпълнителски състав
 - Жанр
 - Тематичност
 - Приблизителна продължителност
4. Анализирано е анкетно проучване „Българската органна музика до 2019 през погледа на композитори и органисти“¹².
5. Направен е композиционен анализ на произведението „Трио за ударни, пиано и орган“ от Велислав Заимов чрез:
 - Графики
 - Диаграми
 - Нотни примери
6. Направен е композиционен анализ на произведението „Триптих за орган“ от Сабин Леви чрез:
 - Графики
 - Нотни примери
7. Направен е композиционен анализ на произведението „Духовни песнопения по Нерсес Шнорхали /1101-1173/“ от Артин Потурлян чрез:
 - Графики
 - Нотни примери

⁷ Приложение 1

⁸ Приложение 2

⁹ Приложение 3

¹⁰ Приложение 4

¹¹ Приложение 5

¹² Приложение 6

Приложение 1
РАЗПОЛОЖЕНИЕ НА ТРЪБНИТЕ ОРГАНИ В БЪЛГАРИЯ ПО
НАИМЕНОВАНИЯ НА НАСЕЛЕНИТЕ МЕСТА И СГРАДИ¹³

Населено място	Сграда
гр. Благоевград	1. Народно читалище "Никола Й. Вапцаров - 1866" (камерна опера) 2. Югозападен университет (ЮЗУ) "Неофит Рилски", (Учебен корпус 1, камерна зала "337")
гр. Варна	1. Фестивален и конгресен център (ФКЦ)- Варна 2. Евангелска методистка църква
гр. Добрич	1. Концертна зала "Добрич"
гр. Пазарджик	1. Концертна зала "Маестро Георги Атанасов"
гр. Пловдив	1. Католическа църква "Св. Лудвиг" 2. Академия за музикално и танцово изкуство (АМТИИ) "Проф. Асен Диамандиев" (конц. зала) 3. Регионален исторически музей (РИМ) - Пловдив, Експозиция "Съединение на България от 1885" 4. Национално училище за музикално и танцово изкуство (НУМТИ) "Добрин Петков" (конц. зала)
гр. Раковски	1. Католическа църква "Пресвето сърце Исусово" 2. Католическа църква "Св. Архангел Михаил"
гр. Русе	1. Католическа църква "Св. Павел от кръста" 2. Евангелска методистка църква
гр. Сливен	1. Зала "Сливен"
гр. Смолян	1. Община Смолян (фоайе)
гр. София	1. Зала "България" 2. Национална музикална академия (НМА) "Проф. Панчо Владигеров" (конц. зала) 3. Евангелска методистка църква "Д-р Лонг" 4. Национална музикална академия (НМА) "Проф. Панчо Владигеров" (учебна зала "35") 5. Дворец на щастливите хора 6. Музей "Земята и хората"
с. Широка Лъка	1. Национално училище за фолклорни изкуства (НУФИ) "Широка Лъка" (конц. зала)
гр. Ямбол	1. Интерактивен музей "Безистен"

¹³ В местата, където има повече от **един** орган, подредбата е по хронология на поява на инструментите.

Приложение 2			
ТЕХНИЧЕСКИ ВЪЗМОЖНОСТИ И ТЕКУЩО СЪСТОЯНИЕ НА ТРЪБНИТЕ ОРГАНИ В БЪЛГАРИЯ			
Позиция и местоположение	Регистри¹⁴	Мануали	Състояние¹⁵
1. Зала "България" - гр. София	55	3	Добро
2. Фестивален и конгресен център (ФКЦ)- Варна - гр. Варна	53	3	Добро
3. Концертна зала "Добрич" - гр. Добрич	36	2	Добро
4. Музей "Земята и хората" - гр. София	31	2	Не е готов
5. Концертна зала "Маестро Георги Атанасов" гр. Пазарджик	29	2	Лошо
6. Католическа църква "Св. Архангел Михаил" - гр. Раковски	26	2	Не е готов
7. Народно читалище "Никола Й. Вапцаров - 1866" (камерна опера) - гр. Благоевград	20	2	Лошо
8. Зала "Сливен" - гр. Сливен	20	2	Лошо
9. Национална музикална академия (НМА) "Проф. Панчо Владигеров" (конц. зала) - гр. София	19	2	Добро
10. Регионален исторически музей (РИМ) - Пловдив, Експозиция "Съединение на България от 1885" - гр. Пловдив	18	2	Добро
11. Интерактивен музей "Безистен" - гр. Ямбол	16	2	Добро

¹⁴ Органът в зала "Сливен" - гр Сливен (8-ма позиция), е с 18 оригинални регистъра, като вполседствие са добавени още 2 и затова е поставен едно място по-надолу от този в Народно читалище "Никола Й. Вапцаров - 1866г" - гр. Благоевград. По аналогичен начин органът в католическата църква "Пресвето сърце Исусово" - гр. Раковски (13-позиция), с оригинални 12 регистъра и добавени 3, съответно е поставен под евангелска методистка църква "Д-р Лонг" - гр. Варна.

¹⁵ С "Лошо" е отбелязано състоянието на инструментите, на които, за да се използват пълните технически възможности е необходим основен ремонт.

Приложение 2			
ТЕХНИЧЕСКИ ВЪЗМОЖНОСТИ И ТЕКУЩО СЪСТОЯНИЕ НА ТРЪБНИТЕ ОРГАНИ В БЪЛГАРИЯ			
Позиция и местоположение	Регистри¹⁴	Мануали	Състояние¹⁵
12. Евангелска методистка църква - гр. Варна	15	2	Добро
13. Католическа църква "Пресвето сърце Исусово" - гр. Раковски	15	2	Лошо
14. Католическа църква "Св. Павел от кръста" - гр. Русе	13	2	Лошо
15. Католическа църква "Св. Лудвиг" гр. Пловдив	12	2	Лошо
16. Национално училище за музикално и танцово изкуство (НУМТИ) "Добрин Петков" (конц. зала) - гр. Пловдив	11	1	Добро
17. Евангелска методистка църква - гр. Русе	10	2	Добро
18. Дворец на щастливите хора - гр. София	8	1	Добро
19. Югозападен университет (ЮЗУ) "Неофит Рилски", (Учебен корпус 1, камерна зала "337") - гр. Благоевград	7	2	Добро
20. . Национална музикална академия (НМА) "Проф. Панчо Владигеров" (учебна зала "35") - гр. София	6	2	Добро
21. Национално училище за фолклорни изкуства (НУФИ) "Широка Лъка" (конц. зала) - с. Широка Лъка	6	2	Добро
22. Евангелска методистка църква "Д-р Лонг" - гр. София	6	1	Добро

Приложение 2			
ТЕХНИЧЕСКИ ВЪЗМОЖНОСТИ И ТЕКУЩО СЪСТОЯНИЕ НА ТРЪБНИТЕ ОРГАНИ В БЪЛГАРИЯ			
Позиция и местоположение	Регистри¹⁴	Мануали	Състояние¹⁵
23. Академия за музикално и танцово изкуство (АМГИИ) "Проф. Асен Диамандиев" (конц. зала) - гр. Пловдив	5	1	Добро
24. Община Смолян (фоайе) - гр. Смолян	5	1	Добро

Приложение 3
ПРОИЗХОД, ХРОНОЛОГИЯ НА ПОЯВА, ОРГАНОСТРОИТЕЛ И ФУНКЦИЯ НА ТРЪБНИТЕ ОРГАНИ В
БЪЛГАРИЯ

Позиция и местоположение	Произход¹⁶¹⁷	Година	Органостроител¹⁸	Държава	Настояща функция	Преишна функция
1. Католическа църква "Св. Павел от кръста" - гр. Русе	построен	1907	H. Voit	Германия	Църковна	–
2. Зала "България" - гр. София	построен	1974	Schuke	Германия	Концертна	–
3. Национална музикална академия (НМА) "Проф. Панчо Владигеров" (конц. зала) - гр. София	построен	1979	Jemlich	Германия	Концертна	–
4. Концертна зала "Добрич" - гр. Добрич	построен	1988	Schuke	Германия	Концертна	–

¹⁶Означените като "построени" органи са тези, които са изработени специално за местата, в които се помещават.

¹⁷Означените като "сглобени" са били употребявани в други държави, след, което са разглобени там, пренесени и наново сглобени в България.

¹⁸Означеният като "смесен" орган е съставен от части на различни органостроителни фирми, които се намират и в различни държави.

Приложение 3
ПРОИЗХОД, ХРОНОЛОГИЯ НА ПОЯВА, ОРГАНОСТРОИТЕЛ И ФУНКЦИЯ НА ТРЪБНИТЕ ОРГАНИ В
БЪЛГАРИЯ

Позиция и местоположение	Произход¹⁶¹⁷	Година	Органостроител¹⁸	Държава	Настояща функция	Предишна функция
5. Народно читалище "Никола Й. Вапцаров - 1866" (камерна опера) - гр. Благоевград	построен	1989	Rieger-Kloss	Чехия	Концертна	–
6. Фестивален и конгресен център (ФКЦ) - Варна - гр. Варна	построен	1989	Schuke	Германия	Концертна	–
7. Католическа църква "Св. Лудвиг" гр. Пловдив	сглобяван	1991	Walcker	Германия	Църковна	Църковна
8. Академия за музикално и танцово изкуство (АМТИИ) "Проф. Асен Диамандиев" (конц. зала) - гр. Пловдив	сглобяван	1999	Werner Bosch	Германия	Концертна	Църковна
9. Евангелска методистка църква - гр. Варна	построен	2004	Steinhoff	Германия	Църковна	–

Приложение 3
ПРОИЗХОД, ХРОНОЛОГИЯ НА ПОЯВА, ОРГАНОСТРОИТЕЛ И ФУНКЦИЯ НА ТРЪБНИТЕ ОРГАНИ В
БЪЛГАРИЯ

Позиция и местоположение	Произход¹⁶¹⁷	Година	Органостроител¹⁸	Държава	Настояща функция	Прецишна функция
10. Концертна зала "Маестро Георги Атанасов" гр. Пазарджик	сглобяван	2005	Rieger	Австрия	Концертна	Църковна
11. Евангелска методистка църква "Д-р Лонг" - гр. София	сглобяван	2007	Bosch	Германия	Църковна	Църковна
12. Национална музикална академия (НМА) "Проф. Панчо Владигеров" (учебна зала "35") - гр. София	построен	2010	Steinhoff	Германия	Учебна	–
13. Дворец на щастливите хора - гр. София	сглобяван	2014	Bruno R. Döring	Германия	Концертна	Църковна

Приложение 3
ПРОИЗХОД, ХРОНОЛОГИЯ НА ПОЯВА, ОРГАНОСТРОИТЕЛ И ФУНКЦИЯ НА ТРЪБНИТЕ ОРГАНИ В
БЪЛГАРИЯ

Позиция и местоположение	Произход¹⁶¹⁷	Година	Органостроител¹⁸	Държава	Настояща функция	Преदिшна функция
14. Регионален исторически музей (РИМ) - Пловдив, Експозиция "Съединение на България от 1885" - гр. Пловдив	сглобяван	2017	Maag	Швейцария	Концертна	Църковна
15. Католическа църква "Пресвето сърце Исусово" - гр. Раковски	сглобяван	2017	Arte Organaria	Италия	Църковна	Църковна
16. Югозападен университет (ЮЗУ) "Неофит Рилски", (Учебен корпус 1, камерна зала "337") - гр. Благоевград	сглобяван	2018	Stöberl	Германия	Концертна	Църковна
17. Национално училище за музикално и танцово изкуство (НУМТИ) "Добрин Петков" (конц. зала) - гр. Пловдив	сглобяван	2018	Ulrich Wetter	Швейцария	Концертна	Църковна

Приложение 3
ПРОИЗХОД, ХРОНОЛОГИЯ НА ПОЯВА, ОРГАНОСТРОИТЕЛ И ФУНКЦИЯ НА ТРЪБНИТЕ ОРГАНИ В
БЪЛГАРИЯ

Позиция и местоположение	Произход¹⁶¹⁷	Година	Органостроител¹⁸	Държава	Настояща функция	Преदिшна функция
18. Зала "Сливен" - гр. Сливен	сглобяван	2018	GENF	Швейцария	Концертна	Църковна
19. Община Смолян (фоайе) - гр. Смолян	сглобяван	2018	Смесен	Смесен	Концертна	Църковна
20. Интерактивен музей "Безистен" - гр. Ямбол	сглобяван	2018	Nenninger	Германия	Концертна	Църковна
21. Евангелска методистка църква - гр. Русе	сглобяван	2019	Walcker	Германия	Църковна	Църковна
22. Национално училище за фолклорни изкуства (НУФИ) "Широка Лъка" (конц. зала) - с. Широка Лъка	сглобяван	2019	Carl Bürkle	Германия	Концертна	Църковна

Приложение 3
ПРОИЗХОД, ХРОНОЛОГИЯ НА ПОЯВА, ОРГАНОСТРОИТЕЛ И ФУНКЦИЯ НА ТРЪБНИТЕ ОРГАНИ В
БЪЛГАРИЯ

Позиция и местоположение	Произход¹⁶¹⁷	Година	Органостроител¹⁸	Държава	Настояща функция	Предишна функция
23. Музей "Земята и хората" - гр. София	строи се	–	Rosen Draganov	България	–	–
24. Католическа църква "Св. Архангел Михаил" - гр. Раковски	сглобява се	–	Ulrich Wetter	Швейцария	–	Църковна

Приложение 4

СНИМКОВ ПРЕГЛЕД НА ТРЪБНИТЕ ОРГАНИ В БЪЛГАРИЯ¹⁹

¹⁹ Всички снимки са личен архив с изключение на:

1. Общия план на органа в ЮЗУ - Благоевград (архив на **Йордан Гошев**).
2. Общия план на органа, който се сглобява в католическата църква "Св. Архангел Михаил" - Раковски (архив на **отец Румен Станев**).
3. Близкия план на мануали и регистри в Община Смолян (архив на **Росен Драганов**)
4. Снимките на органа в НУФИ "Широка Лъка" (архив на **Росен Драганов**)

Приложение 5
БЪЛГАРСКИ ОРГАНИ ТВОРБИ ДО 2019

Година на създаване	Автор	Заглавие	Изпълнителски състав	Жанр ²⁰	Тематичност ²¹	Приблизителна продължителност (мин.) ²²
1972	Артин Потурлян	Соната за орган	орган	солов	светска	15
1974	Румен Балъзов	“Alter ego”	орган	солов	светска	10
1975	Михаил Пеков	Соната за орган	орган	солов	светска	17
1975	Нева Кръстева	Хетерофонни миниатюри за орган	орган	солов	светска	10
1975	Нева Кръстева	Соната за орган	орган	солов	светска	8
1976	Александър Кандов	Соната за орган	орган	солов	светска	не се знае

²⁰ “Жанр” тук се употребява във връзка със състава на изпълнителите, на произведенията.

²¹ В „Тематичност“ като „религиозни“ са определени произведенията, които са основани на религиозна тематика, сюжет или текст. Като „светски“ са определени произведенията, които нямат допирни точки с религията като тематичност. Терминът „светски“ **не оказва влияние** върху нивото на художествена им стойност.

²² Графата “*Приблизителна продължителност (мин.)*”, е озаглавена така, защото в случаите, когато не са открити аудио или видео записи за определени примери, е изчислено приблизителното им времетраене. Използвани са числовите означения в нотните материали, поставени от авотрите или когато са налични само словесни, е взето средното им цифрово изражение. Например в откъс от 20 такта, размер 3/4, темпо “*Grave*” стойностите за удари в минута за съответното темпо варират между 25-45. Средната е 32,5. Тогава 60 секунди трябва да се разделят на 32,5 и се получава времето за изпълнение на една четвъртина - 1,84сек. Полученият резултат се умножава по броя на четвъртините за 20-те такта - 60 и така решението е 110,7сек. Това би бил резултатът, ако музиката се изпълнява от машина, но тъй като интерпретаторите притежават свой собствен усет за пулсацията на творбата, е много вероятно да се появят немалки отклонения. В определени нотни примери липсват каквито и да било индикации за темпо, а някъде липсват и самите примери, затова на тези места в таблицата е записано „не се знае“.

Приложение 5
БЪЛГАРСКИ ОРГАНИ ТВОРБИ ДО 2019

Година на създаване	Автор	Заглавие	Изпълнителски състав	Жанр²⁰	Тематичност²¹	Приблизителна продължителност (мин.)²²
1976	Димитър Наумов	Симфонична поема "1876"	сопран орган и симфоничен оркестър	симфоничен	светска	30
1976	Димитър Наумов	Триптих за мецосопран и орган	мецосопран и орган	камерен	светска	14
1977	Божидар Спасов	Фантазия за виолончело	орган и тимпани, виолончело, орган и тимпани	камерен	светска	10
1977	Лазар Николов	Соната за орган	орган	солов	светска	9
1978	Васил Казанджиев	Елегия за смесен хор, оркестър и орган	смесен хор, оркестър и орган	кантатно-ораториален	светска	11
1978	Димитър Наумов	Пасакалия за орган	орган	солов	светска	5

Приложение 5
БЪЛГАРСКИ ОРГАНИ ТВОРБИ ДО 2019

Година на създаване	Автор	Заглавие	Изпълнителски състав	Жанр²⁰	Тематичност²¹	Приблизителна продължителност (мин.)²²
1978	Нева Кръстева	“Organum”	две народни певици, орган и ударни	камерен	религиозна	12
1980	Артин Потурлян	Поема за орган и симфоничен оркестър	орган и симфоничен оркестър	симфоничен	светска	18
1980	Димитър Наумов	“Музика за четирима”	кларинет, пиано, ударни и орган	камерен	светска	13
1980	Филип Павлов	Кантата “Варшавско ноктюрно”	детски хор, орган, пиано и ударни	кантатно-ораториален	светска	15
1981	Васил Казанджиев	Росо а росо за орган и ударни	орган и ударни	камерен	светска	15
1981	Велислав Заимов	Симфония No. 4 за орган	две пиана, струнни, ударни и орган	симфоничен	светска	37
1982	Димитър Наумов	“Варшавска импресия”	мецосопран и орган	камерен	светска	7

**Приложение 5
БЪЛГАРСКИ ОРГАНИ ТВОРБИ ДО 2019**

Година на създаване	Автор	Заглавие	Изпълнителски състав	Жанр²⁰	Тематичност²¹	Приблизителна продължителност (мин.)²²
1982	Емил Мирчев	Поема за орган	орган	солов	светска	12
1983	Михаил Пеков	Симфония № 5 за симфоничен оркестър и орган	симфоничен оркестър и орган	симфоничен	светска	35
1985	Велислав Заимов	Соната No 1 за орган	орган	солов	светска	18
1985	Кирил Ламбов	Прелюд и токата за орган	орган	солов	светска	9
1985	Ценко Минкин	“Ave Maria”	сопран и орган	камерен	религиозна	4
1986	Йордан Гошев	Соната No 1 за орган	орган	солов	светска	9
1987	Нева Кръстева	“Старата икона”	сопран и орган	камерен	светска	15
1987	Стефан Икономов	Прелюд хорал и fuga за орган	орган	солов	светска	15
1987	Ясен Воденичаров	Арабеска за орган	орган	солов	светска	3

Приложение 5
БЪЛГАРСКИ ОРГАНИ ТВОРБИ ДО 2019

Година на създаване	Автор	Заглавие	Изпълнителски състав	Жанр²⁰	Тематичност²¹	Приблизителна продължителност (мин.)²²
1988	Артин Потурлян	“Четири духовни песнопения по Нерсес Шнорхали /1101-1173/”	орган	солов	религиозна	15
1988	Велислав Заимов	Фантазия за орган	орган	солов	светска	6
1988	Сабин Леви	Поема No. 1 за орган “Черни невени”	орган	солов	светска	7
1988	Сабин Леви	Поема No. 2 за орган “Черни невени”	орган	солов	светска	5
1988	Сабин Леви	Поема No. 3 за орган “Черни невени”	орган	солов	светска	4

Приложение 5
БЪЛГАРСКИ ОРГАНИ ТВОРБИ ДО 2019

Година на създаване	Автор	Заглавие	Изпълнителски състав	Жанр²⁰	Тематичност²¹	Приблизителна продължителност (мин.)²²
1989	Нева Кръстева	Апокриф “Ходене на Богородица по мъките”	сопран, смесен хор и орган	кантатно-ораториален	религиозна	15
1989	Нева Кръстева	“Върхът” -- военен мадригал по “Опълченците на Шипка” от И. Вазов за 12-гласен смесен хор и орган	12-гласен хор и орган	кантатно-ораториален	светска	17
1989	Нева Кръстева	“Quantus tremor”	мецосопран, тромпет виолончело и орган	камерен	религиозна	15
1989	Нева Кръстева	Sonata da Chiesa	пиколо флейта,	камерен	религиозна	12

Приложение 5
БЪЛГАРСКИ ОРГАНИ ТВОРБИ ДО 2019

Година на създаване	Автор	Заглавие	Изпълнителски състав	Жанр²⁰	Тематичност²¹	Приблизителна продължителност (мин.)²²
		за алтова флейта	алтова флейта и орган			
1989	Сабин Леви	Трио за орган	орган	солов	светска	3
1989	Сабин Леви	Поема No. 4 “Ерендира” за орган	орган	солов	светска	8
1989	Филип Павлов	Оратория “Хоровод на мечтите”	детски хор, рецитатор, симфоничен оркестър и орган	кантатно-ораториален	светска	30
1989	Ясен Воденичаров	Пасакалия за орган	орган	солов	светска	6
1990	Артин Потурлян	“Мозайки”	орган, пиано и симфоничен оркестър	симфоничен	светска	30
1990	Михаил Пеков	Три литургични мотива за орган	орган	солов	религиозна	20

Приложение 5
БЪЛГАРСКИ ОРГАНИ ТВОРБИ ДО 2019

Година на създаване	Автор	Заглавие	Изпълнителски състав	Жанр²⁰	Тематичност²¹	Приблизителна продължителност (мин.)²²
1990	Петър Петров	"Studium VI" ("Малка нощна молитва")	орган	солов	светска	6
1990	Сабин Леви	"Медитация No. 1"	орган	солов	светска	3
1990	Сабин Леви	Хорална Прелюдия No. 1 "El novio"	орган	солов	светска	2
1991	Атанас Атанасов	"Мистическа вечер"	мецосопран и орган	камерен	светска	4
1991	Божидар Спасов	Три пиеси за орган	орган	солов	светска	не се знае
1991	Михаил Пеков	Концерт за орган и симфоничен оркестър	орган и симфоничен оркестър	симфоничен	светска	30
1991	Нева Кръстева	"Organum"	сопран, два тенора и орган	камерен	светска	10

Приложение 5
БЪЛГАРСКИ ОРГАНИ ТВОРБИ ДО 2019

Година на създаване	Автор	Заглавие	Изпълнителски състав	Жанр²⁰	Тематичност²¹	Приблизителна продължителност (мин.)²²
1991	Сабин Леви	"Медитация No. 2"	орган	солов	светска	2
1991	Филип Павлов	Хорова песен No. 1	смесен хор и орган	кантатно-ораториален	светска	4
1992	Нева Кръстева	“Тебе одеющугося” по “Болгарский роспев”	мъжки хор и орган	кантатно-ораториален	религиозна	10
1992	Радосвета Хъркова	Вариации по тема на песента “Полегнала е Тудора” за орган	орган	солов	светска	6
1992	Сабин Леви	"Медитация No. 3"	орган	солов	светска	1

Приложение 5
БЪЛГАРСКИ ОРГАНИ ТВОРБИ ДО 2019

Година на създаване	Автор	Заглавие	Изпълнителски състав	Жанр²⁰	Тематичност²¹	Приблизителна продължителност (мин.)²²
1992	Сабин Леви	Хорална Прелюдия No. 2 "Arvoles"	орган	солов	светска	4
1993	Атанас Атанасов	"Ave Maria" за женски хор и орган	женски хор и орган	кантатно-ораториален	религиозна	6
1993	Божидар Спасов	"Въртележка"	орган и ударни	камерен	светска	не се знае
1993	Радосвета Хъркова	"Евхаристия"	орган	солов	религиозна	11
1993	Сабин Леви	"Медитация No. 4"	орган	солов	светска	2
1993	Филип Павлов	"Молебен"	орган	солов	религиозна	2
1993	Филип Павлов	"Достойно ест"	орган	солов	религиозна	2
1994	Велислав Заимов	Хорална прелюдия "Ich ruf zu dir Herr Jesu Christ" за орган	орган	солов	религиозна	2

**Приложение 5
БЪЛГАРСКИ ОРГАНИ ТВОРБИ ДО 2019**

Година на създаване	Автор	Заглавие	Изпълнителски състав	Жанр²⁰	Тематичност²¹	Приблизителна продължителност (мин.)²²
1994	Иван Спасов	6 Портрета на един образ	орган	солов	светска	5
1994	Петър Петров	Симфония No. 3 "Memento"	щрайх, пиано, чембало, орган и ударни	симфоничен	светска	24
1994	Радосвета Хъркова	"Молитва"	орган	солов	религиозна	3
1994	Сабин Леви	"Медитация No. 5"	орган	солов	светска	1
1994	Сабин Леви	Хорална Прелюдия No. 3 "Yo requerdo 1"	орган	солов	светска	4

**Приложение 5
БЪЛГАРСКИ ОРГАНИ ТВОРБИ ДО 2019**

Година на създаване	Автор	Заглавие	Изпълнителски състав	Жанр²⁰	Тематичност²¹	Приблизителна продължителност (мин.)²²
1995	Велислав Заимов	Соната No. 2 за орган	орган	солов	светска	9
1995	Велислав Заимов	Концерт за орган и оркестър	орган и оркестър	симфоничен	светска	25
1995	Димитър Христов	“Открехвам я надзърни...”	симфоничен оркестър и орган	симфоничен	светска	не се знае
1995	Петър Петров	Симфония No. 4 "Dona nobis pacem"	щрайх, баритон саксофон, пиано, чембало, челеста, ударни и орган	симфоничен	светска	24
1995	Сабин Леви	Соната за цигулка тромпет и орган	камерен	светска	светска	4

Приложение 5
БЪЛГАРСКИ ОРГАНИ ТВОРБИ ДО 2019

Година на създаване	Автор	Заглавие	Изпълнителски състав	Жанр²⁰	Тематичност²¹	Приблизителна продължителност (мин.)²²
1995	Сабин Леви	"Медитация No. 6"	орган	солов	светска	2
1996	Велислав Заимов	Хорална прелюдия "Es kommt ein Schiff geladen" за орган	орган	солов	религиозна	3
1996	Йордан Гошев	Соната No. 2 за орган	орган	солов	светска	10
1996	Сабин Леви	"Медитация No. 7"	орган	солов	светска	2
1996	Сабин Леви	Хорална Прелюдия No. 4 "Mose salio"	орган	солов	светска	2
1997	Божидар Абрашев	Прелюд за орган	орган	солов	светска	6

Приложение 5
БЪЛГАРСКИ ОРГАНИ ТВОРБИ ДО 2019

Година на създаване	Автор	Заглавие	Изпълнителски състав	Жанр²⁰	Тематичност²¹	Приблизителна продължителност (мин.)²²
1997	Велислав Заимов	Соната орган и виолончело	орган и виолончело	камерен	светска	12
1997	Емилиян Петков	20 Оситнати Вариации за орган посветени на Нева Кръстева	орган	солов	светска	13
1997	Нева Кръстева	“Memorias Exige” (в памет на майка ми)	пиано орган и ударни	камерен	светска	14
1997	Нева Кръстева	“Възхвалявайте пасхалната жертва”	орган	солов	религиозна	8
1997	Петър Петров	Dewy-concerto	кларинет, пиано, чембало и орган	камерен	светска	11
1997	Сабин Леви	"Медитация No. 8"	орган	солов	светска	4

Приложение 5
БЪЛГАРСКИ ОРГАНИ ТВОРБИ ДО 2019

Година на създаване	Автор	Заглавие	Изпълнителски състав	Жанр²⁰	Тематичност²¹	Приблизителна продължителност (мин.)²²
1998	Нева Кръстева	“Отче наш” за тенор и орган	тенор и орган	камерен	религиозна	5
1998	Сабин Леви	"Медитация No. 9"	орган	солов	светска	2
1998	Сабин Леви	Хорална Прелюдия No. 5 "Una matina"	орган	солов	светска	2
1999	Евгени Чешмеджиев	Две фрески за орган	орган	солов	светска	7
1999	Евгени Чешмеджиев	Малка поема “Кратка е нощта”	орган	солов	светска	не се знае
1999	Нева Кръстева	“Requiem” по творби на Св. Обретенов за смесен хор и	смесен хор и орган	кантатно-ораториален	религиозна	20

Приложение 5
БЪЛГАРСКИ ОРГАНИ ТВОРБИ ДО 2019

Година на създаване	Автор	Заглавие	Изпълнителски състав	Жанр²⁰	Тематичност²¹	Приблизителна продължителност (мин.)²²
		орган				
1999	Сабин Леви	Балада No. 1 за орган	орган	солов	светска	3
1999	Сабин Леви	"Медитация No. 10"	орган	солов	светска	3
1999	Ясен Воденичаров	"Илюминации"	орган	солов	светска	10
2000	Михаил Пеков	Пет пиеси за орган	орган	солов	светска	10
2000	Михаил Пеков	Токата за орган	орган	солов	светска	3
2000	Росен Драганов	Алеманда за орган	орган	солов	светска	2
2000	Росен Драганов	Инвенция за орган	орган	солов	светска	2
2000	Росен Драганов	Хорал за орган	орган	солов	светска	3
2000	Росен Драганов	Хорал за орган	орган	солов	светска	2
2000	Росен Драганов	Хорална	орган	солов	религиозна	2

Приложение 5
БЪЛГАРСКИ ОРГАНИ ТВОРБИ ДО 2019

Година на създаване	Автор	Заглавие	Изпълнителски състав	Жанр²⁰	Тематичност²¹	Приблизителна продължителност (мин.)²²
		мелодия NO. 1 за орган по тема от хорал "Herr Jesu Christ du hochstes Gut" (73) от сборника на Й.С.Бах "371 хорала"				
2000	Росен Драганов	Хорална мелодия NO. 2 за орган по тема от хорал "Herr Jesu Christ du hochstes Gut" (73) от сборника на Й.С.Бах "371 хорала"	орган	солов	религиозна	2
2000	Сабин Леви	"Медитация No. 11"	орган	солов	светска	3
2000	Сабин Леви	Хорална Прелюдия No. 6 "Secretos"	орган	солов	светска	2

Приложение 5
БЪЛГАРСКИ ОРГАНИ ТВОРБИ ДО 2019

Година на създаване	Автор	Заглавие	Изпълнителски състав	Жанр²⁰	Тематичност²¹	Приблизителна продължителност (мин.)²²
2001	Велислав Заимов	Соната за цигулка и орган	цигулка и орган	камерен	светска	10
2001	Росен Драганов	Пасакалия за орган	орган	солов	светска	6
2001	Росен Драганов	Прелюдия и fuga за орган	орган	солов	светска	7
2001	Росен Драганов	Фуга за орган	орган	солов	светска	6
2001	Сабин Леви	"Медитация No. 12"	орган	солов	светска	3
2002	Красимир Тасков	"Пейзажи за душата"	орган и тромбон	камерен	светска	11
2002	Росен Драганов	Хорал за орган	орган	солов	светска	2
2002	Симо Лазаров	"Модуляции" за орган и вълни (на запис)	орган и вълни (на запис)	солов	светска	16
2002	Сабин Леви	Балада No. 2 за орган	орган	солов	светска	3
2002	Сабин Леви	"Медитация No. 13"	орган	солов	светска	4

Приложение 5
БЪЛГАРСКИ ОРГАНИ ТВОРБИ ДО 2019

Година на създаване	Автор	Заглавие	Изпълнителски състав	Жанр²⁰	Тематичност²¹	Приблизителна продължителност (мин.)²²
2002	Сабин Леви	Хорална Прелюдия No. 7 "Benedicho EI"	орган	солов	светска	4
2002	Хайгашод Агасян	“Приветсвена песен” за смесен хор и орган	смесен хор и орган	кантатно-ораториален	светска	5
2003	Росен Драганов	Канон за орган	орган	солов	светска	2
2003	Росен Драганов	“Токата по В-А-С-Н за орган”	орган	солов	светска	4
2003	Сабин Леви	"Медитация No. 14"	орган	солов	светска	1
2003	Сабин Леви	Поема за орган No. 5“Гарванът”	орган	солов	светска	18
2004	Велислав Заимов	Хорална фантазия “O Heiland reib die Himmel lauf” за орган	орган	солов	религиозна	8

**Приложение 5
БЪЛГАРСКИ ОРГАНИ ТВОРБИ ДО 2019**

Година на създаване	Автор	Заглавие	Изпълнителски състав	Жанр²⁰	Тематичност²¹	Приблизителна продължителност (мин.)²²
2004	Росен Драганов	Хорал за орган	орган	солов	светска	3
2004	Сабин Леви	Concerto Grosso за камерен ансамбъл и орган	камерен ансамбъл и орган	камерен	светска	16
2004	Сабин Леви	"Медитация No. 15"	орган	солов	светска	2
2004	Сабин Леви	Хорална Прелюдия No. 8	орган	солов	светска	не се знае
2004	Сабин Леви	Хорална Прелюдия No. 9	орган	солов	светска	не се знае
2005	Артин Потурлян	"Вечер" в памет на Радой Ралин	смесен хор и орган	кантатно-ораториален	светска	7
2005	Росен Драганов	"Тя"	бас и орган	камерен	светска	5
2005	Росен Драганов	Фуга за орган	орган	солов	светска	2

Приложение 5
БЪЛГАРСКИ ОРГАНИ ТВОРБИ ДО 2019

Година на създаване	Автор	Заглавие	Изпълнителски състав	Жанр²⁰	Тематичност²¹	Приблизителна продължителност (мин.)²²
2005	Росен Драганов	Фантазия за орган	орган	солов	светска	6
2005	Сабин Леви	"Медитация No. 16"	орган	солов	светска	4
2005	Сабин Леви	"Медитация No. 17"	орган	солов	светска	3
2006	Росен Драганов	Рондо за орган	орган	солов	светска	3
2006	Сабин Леви	"Медитация No. 18"	орган	солов	светска	3
2006	Сабин Леви	"Медитация No. 19"	орган	солов	светска	3
2006	Сабин Леви	Хорална Прелюдия No. 10 "Triste esto el rey"	орган	солов	светска	3
2007	Сабин Леви	"Медитация No. 20"	орган	солов	светска	2
2007	Сабин Леви	"Медитация No. 21"	орган	солов	светска	2
2007	Сабин Леви	"Медитация No. 22"	орган	солов	светска	2

Приложение 5
БЪЛГАРСКИ ОРГАНИ ТВОРБИ ДО 2019

Година на създаване	Автор	Заглавие	Изпълнителски състав	Жанр²⁰	Тематичност²¹	Приблизителна продължителност (мин.)²²
2007	Сабин Леви	"Медитация No. 23"	орган	солов	светска	2
2008	Йордан Гошев	"Прогонване на ангела"	флейта и орган	камерен	религиозна	8
2008	Сабин Леви	"Медитация No. 24"	орган	солов	светска	5
2008	Сабин Леви	"Медитация No. 25"	орган	солов	светска	5
2008	Сабин Леви	"Медитация No. 26"	орган	солов	светска	4
2008	Сабин Леви	Хорална Прелюдия No. 11 "Avre tu"	орган	солов	светска	1
2009	Адриан Павлов	Sonata breve "Les escaliers énigmatiques" за орган	орган	солов	светска	14
2009	Артин Потурлян	Пет пиеси за орган в памет на Фридрих	орган	солов	светска	13

Приложение 5
БЪЛГАРСКИ ОРГАНИ ТВОРБИ ДО 2019

Година на създаване	Автор	Заглавие	Изпълнителски състав	Жанр²⁰	Тематичност²¹	Приблизителна продължителност (мин.)²²
		Голдман				
2009	Мартин Георгиев	Токата и fuga за орган	орган	солов	светска	9
2009	Петър Петров	Партита за орган	орган	солов	светска	9
2009	Сабин Леви	Триптих за орган	оргна	солов	светска	13
2010	Артин Потурлян	Три канона за орган	орган	солов	светска	11
2010	Росен Драганов	Фантазия за орган	орган	солов	светска	6
2010	Росен Драганов	Fuga за орган	орган	солов	светска	6
2010	Сабин Леви	Хорална Прелюдия No. 12 "El gatico 1"	орган	солов	светска	1
2011	Красимир Кюркчийски	Ария за орган	орган	солов	светска	6

Приложение 5
БЪЛГАРСКИ ОРГАНИ ТВОРБИ ДО 2019

Година на създаване	Автор	Заглавие	Изпълнителски състав	Жанр²⁰	Тематичност²¹	Приблизителна продължителност (мин.)²²
2011	Румен Балъзов	“Agnus Dei” за смесен хор и орган	смесен хор и орган	кантатно-ораториален	религиозна	4
2012	Сабин Леви	"Медитация No. 27"	орган	солов	светска	2
2012	Сабин Леви	Хорална Прелюдия No. 13 "El gatico 2"	орган	солов	светска	2
2013	Артин Потурлян	“Духовни песнопения” по Нерсес Шнорхали	орган	солов	религиозна	24
2013	Артин Потурлян	Пасакалия и fuga за орган	орган	солов	светска	10
2013	Сабин Леви	"Медитация No. 28"	орган	солов	светска	3
2013	Сабин Леви	Хорална Прелюдия No. 14 "El gatico 3"	орган	солов	светска	1

Приложение 5
БЪЛГАРСКИ ОРГАНИ ТВОРБИ ДО 2019

Година на създаване	Автор	Заглавие	Изпълнителски състав	Жанр²⁰	Тематичност²¹	Приблизителна продължителност (мин.)²²
2014	Велислав Заимов	Соната No. 3 за орган	орган	солов	светска	14
2014	Сабин Леви	"Медитация No. 29"	орган	солов	светска	2
2014	Сабин Леви	Хорална Прелюдия No. 15 "Los bilbilicos"	орган	солов	светска	2
2015	Сабин Леви	"Медитация No. 30"	орган	солов	светска	4
2015	Сабин Леви	Хорална Прелюдия No. 16 "Мама yo no tengo"	орган	солов	светска	2
2016	Велислав Заимов	Соната за пиано и орган	пиано и орган	камерен	светска	12
2016	Сабин Леви	"Медитация No. 31"	орган	солов	светска	1

Приложение 5
БЪЛГАРСКИ ОРГАНИ ТВОРБИ ДО 2019

Година на създаване	Автор	Заглавие	Изпълнителски състав	Жанр²⁰	Тематичност²¹	Приблизителна продължителност (мин.)²²
2016	Сабин Леви	Хорална Прелюдия No. 17	орган	солов	светска	не се знае
2017	Велислав Заимов	Квартет за цигулка виола виолончело и орган	цигулка, виола, виолончело и орган	камерен	светска	10
2017	Велислав Заимов	Соната за кларинет и орган	кларинет и орган	камерен	светска	13
2017	Велислав Заимов	Трио за ударни пиано и орган	ударни пиано и орган	камерен	светска	11
2017	Сабин Леви	"Медитация No. 32"	орган	солов	светска	2
2017	Сабин Леви	Хорална Прелюдия No. 18 "Bastonico"	орган	солов	светска	1
2018	Йордан Гошев	Прелюд и fuga	орган	солов	светска	6

Приложение 5
БЪЛГАРСКИ ОРГАНИ ТВОРБИ ДО 2019

Година на създаване	Автор	Заглавие	Изпълнителски състав	Жанр²⁰	Тематичност²¹	Приблизителна продължителност (мин.)²²
2018	Сабин Леви	Хорална Прелюдия No. 19 "Yo requiero 2"	орган	солов	светска	4
2019	Атанас Атанасов	"De profundis"	орган	солов	светска	11
2019	Димитър Наумов	Концерт за орган и симфоничен оркестър	орган и симфоничен оркестър	симфоничен	светска	30
не се знае	Борис Хинчев	"Ела" по Пейо Яворов	сопран и орган	камерен	светска	2
не се знае	Владимир Тенев	"Към извора на спасението"	орган	солов	религиозна	7
не се знае	Димитър Наумов	"Триумф" за орган	орган	солов	светска	не се знае
не се знае	Цветан Денев	Седем пиеси за орган	орган	солов	светска	16

Приложение 6

"ОРГАННАТА МУЗИКА В БЪЛГАРИЯ ДО 2019 ПРЕЗ ПОГЛЕДА НА КОМПОЗИТОРИ И ОРГАНИСТИ" - АНКЕТА

Списък с публикации на Павел Маджаров

Дата на публикуване	Заглавие	Издадетел
Октомври 2019г.	3. Българската органна музика до 2019, през погледа на органисти и композитори	http://www.musicology-bg.com (Organology)
Октомври 2019г.	2. Българската органна музика до 2019. Композитори и творби	http://www.musicology-bg.com (Organology)
Октомври 2019г.	1. Българските тръбни органи до 2019	http://www.musicology-bg.com (Organology)

Източници

Мрежови източници:

1. Ангелова, Н., "Старинен орган оглася богослуженията в град Раковски", <<http://news.bnt.bg/bg/a/starinen-organ-oglasya-bogosluzheniyata-v-grad-rakovski>>, 2017
2. Бъжев, Х., "Относно органа в Сливен", <<http://sliven-organbg.blogspot.com>>, 2008
3. Къосева, К., "Диспозиция на органа в Катедрален храм "Св. Лудвиг" в Пловдив", <<http://organbg.blogspot.com/2008/01/blog-post.html>>, 2007
4. Илиев, В., "Кратка история на органите в България", <<http://organ-library.blogspot.com/2013/06/blog-post.html#more>>, 2013
5. Леви, С., "Велислав Заимов и българската органна музика", <<http://organ-library.blogspot.com/p/velislav-zaimov-and-bulgarian-organ.html>>, 2012
6. Макаринов, В., "Органът в Пазарджик", <http://organbg.blogspot.com/2007/01/blog-post_04.html>, 2007
7. Макаринов, В., "История на органите в България накратко", <<http://vox-organbg.blogspot.com/2010/05/blog-post.html>>, 2010
8. Петев, К., "Тръбният орган в музикалнта академия", <http://organbg.blogspot.com/2007/01/blog-post_02.html>, 2007
9. Христов, Х., "12 години по късно Сливен си има орган", <https://www.monitor.bg/bg/a/view/49583-12-години-покъсно-Сливен-си-има-орган?fbclid=IwAR3KpbNIII1AbEYQk9H2R-hsHxc_bYA_ZU5j6e3dkU3GC2ungCcc3FkMTk>, 2017
- 10.Цанкова, Д., "Росен Драганов строи първия български орган в музея "Земята и хората", <<http://bnr.bg/radiobulgaria/post/101071185/rosen-draganov-stroi-parvia-balgarski-organ-v-muzea-zemata-i-horata>>, 2019
- 11.Levi, S., Buzhev, H., "Organs in Bulgaria", <<https://www.thediapason.com/organs-bulgaria>>, 2003
- 12.Levi, S., "The German Romantic Organ in Rouse, Bulgaria – a Call for Help", <<http://organfocus.com/the-german-romantic-organ-in-rousse-bulgaria-a-call-for-help/>>, 2013
- 13.TONY, "Швейцарски орган ще огласи музикалното училище в Пловдив", <<http://m.filibe.com/2018/04/27/%D1%88%D0%B2%D0%B5%D0%B9%D1%86%D0%B0%D1%80%D1%81%D0%BA%D0%B8-%D0%BE%D1%80%D0%B3%D0%B0%D0%BD-%D1%89%D0%B5->>

[%D0%BE%D0%B3%D0%BB%D0%B0%D1%81%D0%B8-%D0%BC%D1%83%D0%B7%D0%B8%D0%BA%D0%B0%D0%BB%D0%BD%D0%BE/](#)>, 2018

- 14.Неизвестен, "Големият орган във Фестивален и конгресен център Варна", <<http://buxan.blogspot.com>>, 2007
- 15.Неизвестен, "Органът в зала "България" в София", <<http://organbg.blogspot.com/2007/07/blog-post.html>>, 2007
- 16.Неизвестен, "Учебният орган в консерваторията в Пловдив", <http://organbg.blogspot.com/2007/01/blog-post_5646.html>, 2007
- 17.Неизвестен, "Органът в Благоевград", <<http://organbg.blogspot.com/2007/09/blog-post.html>>, 2007
- 18.Неизвестен, "Органът в Добрич", <<http://dobritch-organbg.blogspot.com>>, 2008
- 19.Неизвестен, "Пиеси за орган от български композитори", <<http://clubs.dir.bg/showthreaded.php?Board=cmusic&Number=1950103682&page=&view=&sb=>>>, 2009
- 20.Неизвестен, "Орган (музика)", <<https://bg.wikipedia.org/wiki/>>, не се знае
- 21.Неизвестен, "Бароковият орган в Евангелска методистка църква", <<http://organbg.blogspot.com/p/baroque-organ-in-united-methodist-church.html>>, не се знае
- 22.Неизвестен, "Шаракан" <<https://ru.wikipedia.org/wiki/Шаракан>>, не се знае

Нотни пособия:

- 23.Леви, С., "Пиеси за орган от български композитори", Том I, СБК, София, 2009
- 24.Леви, С., "Пиеси за орган от български композитори", Том II, СБК, София, 2009
- 25.Леви, С., "Пиеси за орган от български композитори", Том III, СБК, София, 2009
- 26.Леви, С., "Пиеси за орган от български композитори", Том IV, СБК, София, 2009
- 27.Леви, С., "Пиеси за орган от български композитори", Том V, СБК, София, 2009
- 28.Леви, С., "Пиеси за орган от български композитори", Том VI, СБК, София, 2009
- 29.Леви, С., "Пиеси за орган от български композитори", Том VII, СБК, София, 2010

- 30.Леви, С., "Пиеси за орган от български композитори", Том VIII, СБК, София, 2010
- 31.Леви, С., "Пиеси за орган от български композитори", Том IX, СБК, София, 2010
- 32.Леви, С., "Пиеси за орган от български композитори", Том X, СБК, София, 2011
- 33.Леви, С., "Пиеси за орган от български композитори", Том XI, СБК, София, 2011
- 34.Леви, С., "Пиеси за орган от български композитори", Том XII, СБК, София, 2012

Други:

- 35.Велислав Заимов, Сабин Леви и Артин Потурлян са предоставили свои лични аудио архиви.
- 36.Лични неиздадени нотни архиви на Велислав Заимов